

Kukkapenkin perustaminen

□

Sisällys

- [1 Kasvualusta](#)
- [2 Ryhmäruusut](#)
  - [2.1 Kasvualusta](#)
  - [2.2 Istutus](#)
- [3 Perennat](#)
  - [3.1 Perennoiden istutus](#)
    - [3.1.1 Istutussuunnitelma](#)
    - [3.1.2 Kasvualusta](#)
    - [3.1.3 Valo](#)
    - [3.1.4 Koko](#)
    - [3.1.5 Kukinta-aika](#)
    - [3.1.6 Väri](#)
    - [3.1.7 Istutusaika](#)
    - [3.1.8 Jakaminen](#)
    - [3.1.9 Harvoin jaettavia perennoja](#)
    - [3.1.10 Usein jaettavia perennoja](#)
    - [3.1.11 Istutusetäisyys, istutustiheys](#)
    - [3.1.12 Istutustyö](#)
    - [3.1.13 Välineet](#)

Kasvualusta

Riittävästi kasvutilaa, hyvärakenteinen maa-aines ja sopiva kosteus.

Pinnasta vettä läpäisevä, syvemältä vettä pidättävä, pohjasta läpäisevä.

Ryhmäruusut

Kasvualusta

Savinen peltomulta pidättää hyvin ravinteita ja vettä. Kerroksen paksuus noin 60-80 cm. Mullan alle voi laittaa kerroksen hyvin palanutta karjanlantaa. Ja tämän kerroksen alle pieni sorakerros, jossa tarvittaessa salaojitus.

Istutus

- Toukokuu-kesäkuu
- Säilytyslämpötila noin 0 C astetta.
- Juuria liotetaan vedessä pari tuntia ennen istutusta.
- Terttu- ja isokukalliset ruusut 9-10 kpl / m2
- Hennot versot pois, 3-5 vahvinta jätetään

- Kuhunkin versoon 2-4 silmua
- Hyvin pitkiä juuria voidaan myös lyhentää.

Jalonnuskohdan on tultava n. 10 cm kasvualustan pinnan alle!

- Runsas kastelu istutuksen jälkeen.

Perennat

Ruohovartinen monivuotinen kukkakasvi, jonka maanpäälliset osat eivät yleensä talvehdi.

Perennoiden istutus

Istutussuunnitelma

Perennoiden istuttamisessa helposti syntyy "virheitä", koska kasveilla on eri kasvupaikkavaatimuksia valon, kosteuden ja maaperän mukaan. Lisäksi niiden korkeudet, peittävyys ja värit vaihtelevat. Tämän takia haettaessa helppohjoista ja esteettisesti kaunista perennakasvustoa, kannattaa etukäteen tehdä suunnitelmaa. Jos istutussuunnitelma on ohje puutarhurille, sen olisi hyvä sisältää ainakin kasvualustan syvyys, istutuksen koko, käytettävät lajit, niiden sijainnit, istutusetaisyydet ja kappalemäärät.

Kasvualusta

Valitse kasvualustaan sopivat kasvit. Tietysti on myös mahdollista vaihtaa myös kasvualusta. Kasvualustavaihtoehtoja ovat mm. kuiva/kostea, ravinteikas/niukkaravinteinen, kalkkipitoinen/hapan. Yleensä hyvä kasvualusta on hyvin vettä läpäisevä ja multava jolloin se on kevytrakenteinen. Yleensä hyvä hammamuus eli pH on 6-6,5. Savisen pohjamaan päälle voi levittää jotain karkeaa hiekkaa tai soraa noin 10 cm ennen kasvialustankerrosta salaojittamaan penkin liialta vedeltä.

Kasvialustan paksuus

Matalat perennat 20-30 cm

Kivikkoperennat 20-30 cm

Keskikorkeat perennat 30-50 cm

Korkeat perennat 50-70 cm

Valo

Aurinkoinen, puolivarjoinen, varjoisa. Etelän puolelta auringon päästessä paistamaan kasvupaikalle on kysessä puhtaasti aurinkoinen paikka. Itä- ja länsipuolet ovat enemmän puolivarjoisia ja esimerkiksi pohjoispuolen seinusta on varjoisa.

Koko

Matalia, puolikorkeita ja korkeita. Koko vaikuttaa samassa penkissä olevien erikokoisten valo-olosuhteisiin ja näkyvyyteen istutuksesta.

Kukinta-aika

Keväällä, kesällä, syyskesällä

Väri

Sopivatko yhteen? Minkävärinen tausta?

Istutusaika

- Keväällä maan lämmentyä ja perennoiden alettua kasvaa
- Elokuulta syyskuun alkupuolelle perennoiden vielä juurtuessa, eli ehdittävä juurtua ennen talvea.
- Keväällä kukkivat syksyllä, syksyllä kukkivat keväällä.
- Astiataimia voidaan istuttaa koko kasvukauden, kuten kaikkia taimia, mutta on huolehdittava tällöin ylimääräisestä kastelusta.

Jakaminen

- Yleensä 5-7 vuoden välein, katso ohessa listat.
- Nostetaan varovasti.
- Kasvuston koon mukaan jaetaan useaan osaan niin että jokaiseen tulee eläviä juuria ja silmuja
- Huonokuntoiset poistetaan ja taimet puhdistetaan kasveista, joita ei haluta istuttaa (esim. kasvit jotka, joidenkin mielestä ovat "rikkaruohoja")
- Suojataan kostealla kankaalla tai viedään kellariin jos ei voida istuttaa välittömästi uudestaan.

Harvoin jaettavia perennoja

Nämä kasvit eivät pidä siirtämisestä jatkuvasti, vaan sopiva istutusväli on 15-20 vuoden välein. Niiden ympäriltä voidaan jakaa muita kasveja ja tehdä hoitotöitä.

- Aitoukonhattu *Aconitum napellus*
- Isohelokki *Oenothera missouriensis*
- Isoinkarvillea *Incarvillea delavayi*
- Jalopioni *Paeonia 'Lactiflora'* -rist.
  - Varo silmuja, jaa syksyllä
- Jaloritarinkannus *Delphinium* rist.
- Jaloängelma *Thalictrum delavayi*
- Kevättruusuleinikki *Adonis vernalis*
- Kotkansiipi *Matteuchia struthiopteris*
- Kullero *Trollius*
- Kulta-akileija *Aquilegia chrysantha*
- Kultatyräkki *Euphorbia polychroma*
- Mooseksenpalavapensas *Dictamnus albus*
- Palavarakkaus *Lychnis chalcedonica*
- Punahattu *Echinacea purpurea*
- Rantakukka *Lythrum salicaria*
- Sormivaleangervo *Rodgersia aesculifolia*
- Särkynyt sydän *Dicentra spectabilis*
- Tarhalapinvuokko *Dryas x suendermannii*
- Tarhapioni *Paeonia officinalis*
- Töyhtöangervo *Aruncus dioicus*

Usein jaettavia perennoja

Nämä kasvit sietävät 3-10 vuoden väleinkin uudestaan istuttamista

- Asteri Aster
- Esikko Primula (3-5v)
- Kallioinen Erigeron
- Keijunkukka Heuchera
- Kurjenmiekka (5-7v)
  - Jako vain kukinnan jälkeen!
- Kurjenpolvi Geranium
- Kuunlilja Hosta (7-10v)
- Malva Malva (3-5v)
- Patjarikko Saxifraga arendsii -rist (3-5v)
  - alkaa ruskettumaan keskiosastaan
- Piisku Solidago
- Päivänkakkara Chrysanthemum
- Päivänlilja Hemerocallis (7-10v)
- Päivänhattu (kultapallo) Rudbeckia
- Syysleimu Phlox paniculata (5-7v)
- Syysädekukka Gaillardia aristata
- Vuohenjuuri Doronicum
- Väriminttu Monarda didyma

Istutusetäisyys, istutustiheys

Yleisohje:

Matalat perennat cm

Kivikkoperennat cm

Keskikorkeat perennat cm

Korkeat perennat cm

Kasvikohtaisia:

- Akileija 40 cm
- Jaloangervo 40 cm
- Keltapäivänlilja 60 cm
- Kesäpikkusydän 40 cm
- Kuunlilja 40-60 cm lajista riippuen
- Rusopäivänlilja 90 cm
- Syysleimu 40 cm
- Särkynyt sydän 40 cm
- Verikurjenpolvi 40 cm

Istutustyö

- Ensin suurimmat perennat ja lähelle rakenteita ja taakse tulevat
- Ei suoriin riveihin vaan hajanaisesti
- Riittävä etäisyys reunoista
- Älä taivuta juuria vaan kaiva riittävän syvä kuoppa tai ty pistä eli lyhennä juuria. Mutta mielellään älä ty pistä paksu- ja jäykkäjuurisia kasveja.
- Istutussyvyys on sama tai hiukan syvempi
- Tiivistä multa taimien juurille vain käsin tai kastelemalla
- Siisti paljaaksi jäänyt maanpinta

Välineet

- Pitkävärtinen lapio
- Istutuslapio
- Yleisharava